

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції докторантів,
аспірантів, молодих вчених і здобувачів вищої освіти**

«Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально- психологічні та правові аспекти»

24 листопада 2023 р.

м. Харків, 2023

УДК 004
БК 32.973.202

Факультетської науково-практичної конференції докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів «Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально-психологічні та правові аспекти»: тези доповідей, 24 листопада 2023 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023. – 110 с.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління та адміністрування, публічного управління та права. Розглянуті питання диджиталізації економічних процесів в Україні та у світі, визначені основні тренди та перспективи цих процесів. Висвітленні особливості розуміння праці в сучасному інформаційно-комунікаційному просторі в розрізі їх викликів та перспектив. Представлене розуміння ролі публічного управління в умовах диджиталізації економічного та соціального середовища. Представлені аспекти права та інформаційних технологій в сучасних умовах диджиталізація.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<https://foss.kn-it.info/>

©ХНЕУ ім. С. Кузнеця

<i>Степанова Ека Рамінівна,</i> <i>Молодецький Геннадій Геннадійович</i> СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ДЛЯ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ	113
СЕКЦІЯ 3. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	115
<i>Агаєва Катерина Олександрівна</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ SMART CITY ТЕХНОЛОГІЙ	115
<i>Александрова Александра Євгенівна</i> РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	116
<i>Емран Рімма ДAUDІВНА</i> ЕЛЕКТРОНІ ВИБОРИ: КРОК В МАЙБУТНЄ ЧИ ВИКЛИК ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ?	119
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ЛЕГІСЛЯТИВНІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНО- ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	121
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ В СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	122
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коваль Софія Павлівна</i> ЦИФРОВІ МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ	124
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коньшина Інна Романівна</i> НОРМАТИВНО ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	126
<i>Зейналов Рашад Шукюр Огли</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ	127
<i>Лола Юлія Юрїївна, Катешко Владислав Олексійович</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	129
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	131
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	134
<i>Пашнєв Віталій Олексійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	135

Економічний вісник Донбасу. 2016. № 2 (44). С. 21-28. 4. Косач І. А. Розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади в Україні / І.А. Косач, А.В. Дегтярьов // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1589>. 5. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI: станом на 3 верес. 2023 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

УДК 351:338.2(477)

Єрмоленко Оксана Олександрівна,

к.е.н., доцент кафедри державного управління,

публічного адміністрування та економічної політики

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Коваль Софія Павлівна, здобувач четвертого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЦИФРОВІ МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ

Через мінливе та глобальне внутрішнє середовище сьогодні будь-яке підприємство не в змозі бути конкурентоспроможним без постійного розвитку та вивчення мінливих новинок в сфері цифровізації. В умовах війни виникає обмеженість комунікації та пересування, а отже недостатнім є і використання звичайних маркетингових інструментів. Можна сказати, що тепер диджиталізація виступає основою для успішних комунікаційних зв'язків з громадянами, клієнтами та між приватним та публічним секторами, зменшення загальних витрат та оптимізації внутрішніх та зовнішніх процесів [1].

Сучасний світ неможливо уявити без тісної взаємодії публічного та приватного секторів. Все частіше ця співпраця вдосконалюється за допомогою цифрових технологій, що призводить до переосмислення традиційних методів взаємодії та відкриває нові можливості для обох сторін.

Те, як можна впровадити диджиталізацію в існуючі процеси активно аналізується на різних етапах розвитку цифрової трансформації в Україні. До зарубіжних науковців, які досліджували поняття цифровізації, належать Дж. Рейни, Д. Крейс, Дж. Блумберг та К. Шваб. Перспективи розвитку цифрової трансформації у своїх працях розглядали і вітчизняні науковці, зокрема, О. Гусева, С. Легомінова, А. Нотаріна, О. Грибіненко, Б. Тетерятник [1-5].

Цифрові інструменти для оптимізації процесів взаємодії публічного та приватного секторів – одне з перших питань в темі цифрового розвитку сектору B2G. Одним із ключових аспектів цифрової взаємодії є оптимізація процесів, тобто налагодження однієї системи для обох секторів. Використання електронних платформ для обміну даними та інформацією спрощує вирішення спільних завдань, а перехід від паперової взаємодії до електронної дозволяє знизити витрати часу та ресурсів, підвищуючи при цьому ефективність.

Найяскравіший приклад – «Дія» – платформа державних служб для бізнесу. Україна запустила платформу «Дія», яка об'єднує різні електронні сервіси для бізнесу та громадян. Ця система дозволяє підприємствам отримувати електронні послуги, включаючи реєстрацію бізнесу, подання звітності та отримання ліцензій.

Наступний аспект, який розкриває впровадження диджиталізації у відносини між державою та бізнесом, є цифрова прозорість та відкритість даних. Цифрові технології відкривають шлях до більшої прозорості у взаємодії між секторами. Використання відкритих даних сприяє підвищенню рівня довіри між публічним та приватним секторами у громадян та клієнтів, а також забезпечує громадськістю інформацією для більш обґрунтованих рішень.

У зарубіжній практиці цифрова трансформація публічного управління не зводиться тільки до змін при наданні адміністративних послуг. Значними є можливості сучасних цифрових технологій для трансформації вироблення державної політики і нормотворчості, адміністрування

доходів, управління державним майном, контрольної-наглядової діяльності. При цьому цифрові технології використовуються для цілей планування, моніторингу та оцінки результатів діяльності органів влади. Усе це найважливіші питання для ведення успішного бізнесу в правовому полі держави [2].

На сьогодні в Україні активно використовують цифрові можливості саме для відкритості даних, наприклад: Е-Декларування для Офіційних Осіб. Для забезпечення прозорості та боротьби з корупцією в Україні введено систему електронного декларування для офіційних осіб, включаючи посадових осіб та підприємців. Цей інструмент дозволяє ефективно відслідковувати доходи та майновий стан посадових осіб.

Можна сказати, що цифровізація – це один із способів боротьби із корупцією, адже завдяки існуванню, наприклад, електронних торгів та прозорих закупівель бізнес може здійснювати та моніторити участь у державних закупівлях, зменшуючи корупційні при цьому ризики та забезпечуючи конкурентність. А подання податкової звітності стало більш ефективним завдяки електронній системі. Відтепер підприємства можуть здійснювати онлайн-подання звітності та розрахунок податків, що спрощує взаємодію з податковими органами, при цьому не підвищуючи рівень корупції на місцях, а навпаки – максимально зменшуючи його. Усі приклади вказують на активні кроки України впроваджувати цифрові інструменти для поліпшення взаємодії між державою та бізнесом, забезпечуючи більшу ефективність, прозорість та зменшення бюрократії.

Цифрова трансформація також впливає на спосіб, яким громадяни взаємодіють з державними службами та підприємствами. Електронні сервіси та мобільні додатки дозволяють громадянам зручно та ефективно отримувати необхідні послуги, спрощуючи процес взаємодії. Одним із кроків уперед є платформа збору громадських звернень "Vulyk". Уряд впроваджує її для того, щоб громадяни та підприємці мали змогу подавати петиції та звернення електронним шляхом. Це сприяє взаємодії між державою та суспільством, поліпшуючи комунікацію та вирішення проблем [3].

Але попри всі переваги, важливо враховувати питання кібербезпеки та захисту особистої інформації. Зростання цифрової взаємодії вимагає відповідних заходів для захисту даних від несанкціонованого доступу та забезпечення конфіденційності.

У майбутньому цифрова взаємодія між публічним та приватним секторами буде ще глибше і невід'ємно пов'язана з розвитком штучного інтелекту, блокчейн-технологій та інших інновацій. Це відкриватиме нові можливості для спільних проєктів та вдосконалення сфери обслуговування громадян, але й матиме більше загроз для кібербезпеки та потребуватиме більшої уваги як від державного сектору, так і від приватного [4].

Отже, як показує досвід країн, просунутих у справі цифровізації: використання «великих даних» дозволяє отримувати інформацію про результати, що досягаються в режимі, близькому до реального часу; штучний інтелект не обмежений у сприйнятті декількома показниками і допомагає обробляти тисячі параметрів і вибирати оптимальні рішення, але ніколи не замінить повноцінну розробку стратегій чи оптимізацію процесів; цифровізація дозволяє збирати дані і коригувати дії автоматично, без необхідності звернення до органу влади, при цьому значно зменшуючи рівень корупції та бюрократії; технології розподіленого реєстру виключають можливість спотворення даних про результати, що досягаються. Це допомагає обом секторам взаємодіяти між собою, презентувати результати в реальному часі та приймати рішення швидше [5].

Цифрові методи взаємодії публічного та приватного секторів визначають новий вимір співпраці, роблячи її більш ефективною та прозорою. Впровадження цифрових інструментів стає ключовим етапом для досягнення успіху в сучасному світі, де швидкість та точність грають важливу роль в управлінні та розвитку суспільства.

Перелік використаних джерел:

1. Рейни Х. Дж. Цифрова трансформація взаємодії влади та бізнесу: орієнтація на результат. Аспекти публічного управління. Том 8. Спецвипуск № 1. 2020. С. 10–11. 2. Гусєва О. Ю., Диджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 1 (23). С. 33 – 39. 3. Квітка С. А. Державне управління формуванням

партнерських відносин між владою та бізнесом в умовах соціальних перетворень : монографія / Дніпро : «Грані», 2017. 268 с. 4. David L. Rogers. The Digital Transformation Playbook: Rethink Your Business for the Digital Age . Columbia Business School Publishing, 2016. 296 p. 5. Грибіненко О. М. Диджиталізація економіки в новій парадигмі цифрової трансформації. Міжнародні відносини. Серія. Економічні науки. 2018. №16. С. 35 – 37.

УДК 351.078

Єрмоленко Оксана Олександрівна,

к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Коньшина Інна Романівна,

здобувач четвертого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Існуюча нормативно-правова база, що регулює надання адміністративних послуг в Україні, базується на актах, до яких належать Конституція, що регулює суспільні відносини держави в цілому, нормативно-правові акти, що регулюють суспільні відносини в окремих сферах життя, закони, що визначають правові основи системи надання адміністративних послуг. Адміністративні послуги, регламентуючи надання Положення про механізм надання адміністративних послуг, локальні нормативно-правові акти створюють умови для забезпечення безперервного надання послуг.

Конституція України юридично не містить норм, що стосуються надання адміністративних послуг, але фактично вона сформульована з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян та створення основи для діяльності державних органів. Надавати супутні послуги. Огляд положень Основного Закону дозволяє зробити такий висновок: наявні ознаки, які забезпечують орієнтацію органів державного управління на функціонування механізмів надання адміністративних послуг, їх гарантії, принципи надання та критерії для отримання фізичними та юридичними особами. Стаття 1 визначає принципи формування системи надання послуг. Це й проголошення України соціальною, демократичною, правовою державою. Відповідно, діяльність органів державного управління має забезпечувати взаємодію зі споживачами адміністративних послуг на демократичних засадах, повагу до соціальної захищеності та дотримання чинних правових принципів. Велика кількість положень Основного Закону гарантує організацію та надання адміністративних послуг в окремих сферах. Таким чином, стаття 13 передбачає право власності громадян на землю, яке, відповідно, має бути зафіксоване в майбутньому, таким чином передбачаючи необхідність отримання певних адміністративних послуг. Відповідним доповненням є стаття 14, яка містить положення щодо захисту прав власників землі. Тому адміністративні послуги, які мають надаватися для забезпечення вищевказаних прав, мають ґрунтуватися на нормах Основного Закону та регламентуватись згідно принципу найбільшої цінності людини у державі. Важливою частиною створення механізму надання адміністративних послуг є стаття 38, яка закріплює права громадян на участь в управлінні справами держави. Це свідчить про те, що надання адміністративних послуг (і певною мірою управлінських справ) має враховувати можливу участь громадян, і бажано широку участь громадськості [1].

Серед них можна виділити такі: Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 року, встановлює основні принципи державного управління економікою та регулює відносини, що виникають у господарській діяльності. Зокрема, у статті 191 йдеться про форму документації для реєстрації результатів надання адміністративних послуг [2]. Податковий кодекс України, прийнятий 2 грудня 2010 року, регулює відносини у сфері оподаткування, у тому числі встановлює розширений перелік податків і зборів, що діють в Україні, та порядок їх справляння, Уточнює перелік платників податків і збирачів зборів, їх правовий статус, функції органів, що